

23.11.2022

Ehdotus talouspolitiikan arviointineuvostosta annetun asetuksen 4 §:n muuttamisesta

Tausta ja nykytila

Valtioneuvosto on hyväksynyt 30.1.2014 valtioneuvoston asetuksen talouspolitiikan arviointineuvostosta (61/2014). Tavoitteena on vahvistaa talouspoliittisen päätöksenteon ja sen valmistelun laatua, avoimuutta ja ymmärrettävyyttä. Valtioneuvosto asettaa talouspolitiikan arviointineuvoston valtiovarainministeriön esityksestä.

Ensimmäinen talouspolitiikan arviointineuvosto asetettiin kaudelle 1.4.2014–31.3.2019.

Arviointineuvoston jäsenten määräämistä ja toimikautta on muutettu 4.10.2018 annetulla valtioneuvoston asetuksella (815/2018). Asetuksen mukaan neuvostoon kuuluu puheenjohtaja ja neljä muuta jäsentä, jotka valtioneuvosto määrää valtiovarainministeriön esityksestä neljän vuoden toimikaudeksi.

Edellä mainitun asetusmuutoksen voimaantulosäännöksen perusteella vuonna 2019 määrättävistä taloustieteen eri alojen asiantuntemusta edustavista jäsenistä kahden toimikausi on 4 §:n 1 momentista poiketen kaksi vuotta. Samassa yhteydessä on ollut tarkoituksena siirtyä pysyvästi rotaatiokäytäntöön, jossa osa neuvoston jäsenistä vaihtuisi koko neuvoston toimikauden vaihtuessa, mutta osa voisi jatkaa vielä neuvoston seuraavan toimikauden alkupuoliskon. Näin välttyttäisiin sellaisilta tilanteilta, joissa neuvoston koko jäsenistö muuttuisi samanaikaisesti, mikä voi osaltaan heikentää neuvoston käytännön työskentelyn edellytyksiä. Toisaalta on perusteltua välttää tilanteita, joissa yksittäisen jäsenen toimikausi muodostuisi erittäin pitkäkestoiseksi.

Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Arviointineuvoston uusi toimikausi alkaa 1.4.2023. Neuvoston toimikauden vaihtuessa arvioidaan uudelleen myös arviointineuvoston jäsenten toimikausien pituutta.

Voimassa olevan asetuksen 4 § ei mahdollista edellä kuvatun rotaatiokäytännön jatkamista, joten säännöstä ehdotetaan muutettavaksi. Ehdotettavan 1 momentin mukaan valtioneuvosto määräisi neuvoston valtiovarainministeriön esityksestä neljän vuoden toimikaudeksi. Valtiovarainministeriö pyytäisi yliopistojen taloustieteellisiltä yksiköiltä yhteisen ehdotuksen arviointineuvoston puheenjohtajaksi ja kolmeksi jäseneksi sekä Suomen Akatemialta ehdotuksen

muita yhteiskuntatieteitä edustavaksi jäseneksi. Neuvosto nimeäisi keskuudestaan varapuheenjohtajan. Momentin sisältö vastaisi voimassa olevan pykälän 1 momenttia. Rotaation säilyttämiseksi asetuksen 4 §:n 2 momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että neuvoston puheenjohtaja, yksi yliopistojen taloustieteellisten yksiköiden ehdottama jäsen ja Suomen Akatemian ehdottama jäsen määrätään neljän vuoden kaudeksi ja kaksi yliopistojen taloustieteellisten yksiköiden ehdottamaa jäsentä kahden vuoden kaudeksi. Kahden vuoden kaudeksi määrätyn jäsenen kauden päätyttyä valtiovarainministeriö määrää uuden jäsenen toiseksi kahden vuoden kaudeksi. Myös tässä vaiheessa jäsenten nimeäminen perustuisi yliopistojen taloustieteellisten yksiköiden ehdottamiin jäseniin, mutta tarkoituksena olisi kuitenkin rotaation aikaan saamiseksi se, että näiksi kahdeksi jäseneksi valittaisiin koko neuvoston toimikauden puolivälissä uudet henkilöt.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan myös, että puheenjohtaja voisi toimia neuvostossa yhteensä kahdeksan vuotta eli kaksi kautta, ottaen huomioon myös mahdollinen toiminta jäsenenä. Näin ollen esimerkiksi jäsenenä neljä vuotta toiminut henkilö voitaisiin määrätä edelleen puheenjohtajaksi toiseksi neljän vuoden kaudeksi. Sama henkilö voisi myös toimia puheenjohtajana yhtäjaksoisesti kahden vuoden eli neuvoston kahden toimikauden ajan. Jäseneksi määrätty henkilö voisi puolestaan toimia neuvostossa yhtäjaksoisesti enintään neljän vuoden ajan. Tämä mahdollistaisi sen edellä kuvattuun rotaatioon liittyvän ja tavoitteena olevan käytännön, että neuvoston toimikauden puolivälissä jäseneksi määrätty henkilö voisi toimia jäsenenä myös neuvoston seuraavan toimikauden puoliväliin saakka.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin erikseen muun tyyppisestä neuvoston puheenjohtajan tai jäsenen vaihdoksesta kesken neuvoston toimikauden. Jos neuvoston puheenjohtaja tai jäsen eroaa kesken toimikauden tai on pysyvästi estynyt osallistumasta neuvoston toimintaan, valtiovarainministeriö määräisi hänen tilalleen uuden puheenjohtajan tai jäsenen eronneen tai estyneen jäljellä olevaksi toimikaudeksi neuvoston ehdotuksesta. Momentin sisältö vastaisi voimassa olevan pykälän 2 momenttia.

Asetusmuutoksella ei ole tarkoitus muuttaa neuvoston asemaa tai tehtäviä.

Mikko Spolander
Osastopäällikkö, ylijohdaja